

CABINET DE AVOCAT

“Francisc-Adrian Surugiu”

Nr. 134 / 15.11.2016

Către:

Curtea Constituțională a României

Ref:

Dos. nr. 78D/2016

părți: Coman Relu Adrian, Hamilton Robert Clabourn ș.a.

Domnule președinte,

Subsemnatul SURUGIU FRANCISC-ADRIAN, avocat în Baroul București legitimat cu cardul de identitate pentru avocat nr. 4000-710-019-970, având sediul profesional în București, str. Blănari nr. 12, et. 4, ap. 15, sector 3, cod poștal 030062, e-mail: avocat@surugiu.net, tel. / fax 021.222.83.81,

în calitate de cetățean român interesat de menținerea ordinii juridice, sociale și morale,

în temeiul dreptului de acces la justiție garantat de art. 21 din Constituție și interesat fiind de inițiativa promovată prin intermediul dos. nr. 17411/302/2015 aflat pe rolul Judecătorei Sectorului 5, prin care se încearcă modificarea ordinii sociale și morale, respectiv abrogarea unor dispoziții de interes general privitoare la instituția familiei și a căsătoriei,

formulez prezentul

PUNCT DE VEDERE

Privitor la excepția de neconstituționalitate ridicată de reclamantii Coman Relu Adrian, Hamilton Robert Clabourn și Asociația Accept în dos. nr. 17411/302/2015 aflat pe rolul Judecătorei Sectorului 5 privitoare la dispozițiile art. 277 alin. (2) și alin. (4) Cod civil român, **excepție pe care o consider neîntemeiată** pentru motivele indicate mai jos.

1) Reclamantii nu sunt titulari ai unui drept subiectiv recunoscut pe teritoriul României, de la a cărui exercitare să fi fost împiedicați prin discriminare.

Prin recunoașterea unui parteneriat civil încheiat într-o altă țară între două persoane de același sex, reclamantii urmăresc recunoașterea acestui statut juridic în România cu titlu de familie compusă din doi bărbați căsătoriți și dobândirea unui drept de lungă ședere în România a unui străin.

Însă nici cetățeanul român și nici cetățeanul străin nu sunt titularii vreunui drept conferit de legislația română pe care să-l fi putut exercita.

Potrivit art. 46 alin. (16) lit. a) din O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România

(16) Pot solicita viză pentru reîntregirea familiei și următoarele categorii de persoane:

a) străinii căsătoriți cu cetățeni români

Pentru a putea solicita viza de lungă ședere, cetățenii trebuie să fie căsătoriți, conform alin. (17) din același articol:

(17) Solicitarea de viză depusă de persoanele prevăzute la alin. (16) lit. a)-e) va fi însoțită de certificatul de căsătorie eliberat de autoritățile române sau transcris în condițiile legii ori, după caz, de dovada existenței legăturii de rudenie sau a calității de partener.

Nefiind îndeplinită această condiție de către solicitanții-reclamanți, întrucât parteneriatul lor civil nu poate fi recunoscut ca o căsătorie în România potrivit art. 277 alin. (1) și (2) Cod Civil, în mod corect Oficiul Român pentru Imigrări a refuzat acordarea vizei de lungă ședere, ceea ce a determinat solicitanții să promoveze o acțiune în constatare la Judecătoria Sectorului 5 București, ce face obiectul dosarului nr. 17411/302/2015.

Pentru a putea promova însă o acțiune în constatare, reclamanții s-au lovit de chestiunea inadmisibilității cererii întemeiată pe dispozițiile prohibitive din art. 277 alin. (1)-(2) Cod Civil coroborate cu cele din art. 271 Cod Civil, ceea ce i-a determinat să atace aceste dispoziții la Curtea Constituțională și să invoce discriminarea pe motiv de orientare sexuală. Scopul este de a obține prin intermediul puterii judecătorești un drept subiectiv pe care puterea legislativă l-a refuzat *de plano*, cale inadmisibilă întrucât ar reprezenta o gravă ingerință în atribuțiile legislative exercitate exclusiv de Parlament, așa cum voi arăta la pct. 3.

2) Reclamanții nu sunt discriminați.

Excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată întrucât reclamanților nu li se interzice să-și întemeieze o familie în România formată dintr-un bărbat și o femeie, potrivit drepturilor subiective consfințite de Codul Civil. S-ar fi putut reține o situație de discriminare dacă autoritățile române le-ar fi interzis reclamanților (bărbați) să încheie o căsătorie, fiecare cu o femeie, motivând opreliștea pe orientarea lor sexuală declarată. Însă a încheia un parteneriat civil cu o persoană de același sex nu este permis niciunui cetățean din România, indiferent de orientarea sexuală pe care o declară, deci tratamentul juridic la care sunt supuși reclamanții este egal între toți cetățenii și ei nu sunt discriminați sub acest aspect.

Instanța de control constituțional trebuie să țină seama că dispozițiile din art. 277 au fost criticate prin prisma unei presupuse situații de discriminare pe motiv de orientare sexuală invocată de reclamanți și nu din alte considerente, urmând a-și limita controlul la aceste aspectele invocate.

Dreptul fundamental la egalitate între cetățenii români este garantat de art. 4 alin. (2) din Constituție în funcție de următoarele criterii: *fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială*. Orientarea sexuală nefiind un criteriu enumerat în art. 4 alin. (2) din Constituție, rezultă că o cenzură constituțională a unor dispoziții prohibitive din legile organice privitoare la recunoașterea unor forme alternative de căsătorie din perspectiva indicată de reclamanți este și **inadmisibilă**.

Soluția inadmisibilității este similară și în cazul analizării dispozițiilor criticate prin prisma dreptului la viață privată, care nu este un drept garantat constituțional, deci este supus și el limitărilor cerute de interesul public și de ordinea juridică generală din România.

3) Reclamanții caută să obțină legiferarea unor drepturi pe calea justiției, încalcând principiul separației puterilor în stat.

Autorii excepției de neconstituționalitate caută să câștige anumite drepturi subiective prin atacarea în justiție a dispozițiilor prohibitive din art. 277 Cod Civil: recunoașterea parteneriatului civil cu titlu de familie și obținerea dreptului de ședere de lungă durată în temeiul relațiilor de familie astfel consfințite. Însă eventuala cenzurare a art. 277 Cod civil nu ar crea drepturi pentru reclamanți, ci cel mult ar crea un vid legislativ care ar obliga legiuitorul să intervină pentru a defini noțiunea de familie prin prisma reperelor constituționale și a tradiției poporului român. Curtea de control constituțional și nici instanțele judiciare din România nu pot legifera. În caz contrar, s-ar ajunge la o ingerință în activitatea legislativă pe care Parlamentul o are în mod exclusiv, situație interzisă de art. 1 alin. (4) raportat la art. 61 alin. (1) din Constituția României.

În aprecierea interesului admiterii sau respingerii unei astfel de excepții, Curtea trebuie să observe că, în cazul admiterii excepției și al creării unui vid legislativ, Curtea nu ar putea suplini activitatea legiuitorului în numeroase alte materii de drept unde noțiunea de familie formată din bărbat și femeie produce în prezent efecte: dreptul la moștenire între soți, dreptul de co-asigurare în materia asigurărilor obligatorii de stat (sănătate, pensie etc.), dreptul la concedii de lăuzie și pentru creșterea copilului, drepturile de concediu pentru survenirea căsătoriei sau decesului soțului, dreptul la desfacerea căsătoriei prin divorț, dreptul la adopție, stabilirea filiației descendenților ș.a.m.d. Admiterea excepției ar crea o evidentă dezordine juridică în tot sistemul de drept, situație pe care Curtea trebuie să o evite pentru că nu o poate corecta ulterior în virtutea atribuțiilor conferite de legea sa de organizare.

4) România nu a echivalat niciodată un parteneriat civil cu căsătoria.

O analiză a legislației constituționale, civile și penale va releva că în decursul istoriei moderne a României, încă de la fondarea Principatelor Unite a căror Constituție a fost adoptată în 1866 și până în prezent, legiuitorul nu a recunoscut niciodată uniunea homosexuală, ci doar cea heterosexuală dintre un bărbat și o femeie. Ba mai mult, nici măcar nu se putea legifera ca parteneriat civil sau căsătorie tocmai acea relație homosexuală interzisă prin legea penală și pedepsită cu închisoarea, până la abrogarea prin O.U.G. nr. 89/2001 a dispozițiilor incriminatoare din art. 200 ale fostului Cod penal. Cu atât mai mult, nu putea fi considerată legală o uniune civilă între doi bărbați sau două femei, câtă vreme unul dintre scopurile acestei uniuni era ilegal – întreținerea de raporturi sexuale între respectivele persoane.

Dezincriminarea în anul 2001 a unor fapte care au făcut constant obiectul legilor penale încă din 1865 nu semnifică acordarea unor drepturi subiective civile persoanelor care inițiază relații homosexuale, ci doar renunțarea legiuitorului la sancționarea în sfera penalului a unor fapte care țin de moravurile publice.

Voi reda sincronic mai jos dispozițiile relevante din legislația constituțională, penală și civilă, pentru a argumenta cele afirmate anterior.

A) Perioada de la unirea Principatelor Române până la instaurarea regimului comunist:

Constitutia Principatelor Unite Române din 1866:

Art. 5. - Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor.

Art. 6. - Constituțiunea de fața și celelalte legi relative la drepturile politice, determină, cari sunt, oșebit, de calitatea de Român, condițiunile necesarii pentru esercitarea acestor drepturi.

Art. 10. - Nu există în Stat nici o deosebire de clasă. Toți Românii sunt egali înaintea legii și datori a contribui fără oșebire la dările și sarcinile publice.

Constitutia Regatului României din 1923:

Art. 5. - Românii, fara deosebire de origina etnică, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi.

Art. 6. - Constituțiunea de față și celelalte legi relative la drepturile politice determină cari sunt, oșebit de calitatea de Român, condițiunile necesare pentru exercitarea acestor drepturi.

Legi speciale, votate cu majoritate de doua treimi, vor determina condițiunile sub cari femeile pot avea exercitiul drepturilor politice.

Drepturile civile ale femeilor se vor stabili pe baza deplinei egalitati a celor doua sexe.

Constituția Regatului României din 1938:

Art. 5. - Toți cetățenii români, fără deosebire de origine etnică și credință religioasă, sunt egali înaintea legii, datorându-i respect și supunere.

Art. 10. - Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile din care decurg drepturi, în condițiunile statornicite prin legi.

Codul civil al Principatelor Unite Române din 1864

TITLUL V - Despre casatoria, CARTEA I - despre persone

CAPITOLUL I - Despre insusirile și condițiunile necesare spre a se pute seversi casatoria

Art. 127. - Nu este iertatu **barbatului** înainte de optu'spra'dece ani și **femeii** înainte de cinci'spra'dece ani sa se casatoresca.

CAPITOLUL V - Despre obligatiunile ce isvorascu din casatoria

Art. 185. - **Casatoritii** contracteza impreuna, prin singurul faptu alu casatoriei, indatorirea de a alimenta a intretine și a'si educa copii.

Art. 186. - Copilul nu pote cere de la **tata**, sau **mama** vre o parte din averea loru spre a se casatori, sau a'si crea vre unu stabiliment.

Art. 187. - Copii sunt datori a da alimente **tatalui** și **mamei** loru, și celorlalti ascendenti cari se vor afla in lipsa.

Art. 188. - Ginerii și nuorile sunt datori asemenea și in aceleasi imprejurari a da alimente **socrului** și **socrei**. [...]

CAPITOLUL VI - Despre drepturile și datoriile respective ale **sotiloru**

Art. 194. - **Sotii** isi datorescu unul altuia credinta, sprijinu și ajutor.

Art. 195. - **Barbatul** e dator protectiune **femeiei**, **femeia** ascultare **barbatului**.

Art. 196. - **Femeia** este datore sa locuesca impreuna cu **barbatul** seu și sa'l urmeze ori in ce locu va gasi el de cuviinta sa'si stabileasca locuinta sa; **barbatul** este datoru a o primi și a'i inlesni tot pentru vietuirea ei, dupa starea și puterea sa.

Dispozițiile Codului Civil din 1864 sunt reluate identic în Codul Civil din 1924:

Art. 127. - Nu este iertat **bărbatului** înainte de 18 ani și **femeiei** înainte de 15 ani să se căsătorească. (Fr. 144)

Art. 185. - **Căsătoritii** contractează împreună, prin singurul fapt al căsătoriei, îndatorirea de a alimenta a intretine și a-și educa copii. (Fr. 203)

Art. 186. - Copilul nu poate cere dela **tată** sau **mamă** vreo parte din averea lor spre a se căsători, sau a-și crea vreun stabiliment. (Fr. 204)

Art. 187. - Copiii sunt datori a da alimente **tatălui** și **mamei** lor, și celorlalti ascendenți cari se vor afla în lipsă. (Fr. 205)

Art. 188. - Ginerii și nurorile sunt datori asemenea și în aceleași împrejurări a da alimente **socrului** și **socrei**. [...]

Art. 194. - **Sotii** își datoresc unul altuia credință, sprijin și ajutor. (Fr. 212)

Art. 195. - **Barbatul** e dator protecțiune femeii, **femeia** ascultare bărbatului. (Fr. 213)

Art. 196. - **Femeea** este datoare să locuiască împreună cu **bărbatul** său și să-l urmeze ori în ce loc va găsi el de cuviință să-și stabilească locuința sa; **bărbatul** este dator a o primi și a-i înlesni tot pentru viețuirea ei, după starea și puterea sa. (Fr. 214)

Codul Penal al Principatelor Unite Române din 1864

Art. 263. - Ori-ce **atentat în contra pudorei**, îndeplinit sau cercat, fără violență asupra persoanei unui copil, de sex bărbătesc sau femeesc, de vârstă mai mică de 14 ani, se va pedepsi cu închisoare dela doi până la trei ani.

Art. 264. - Ori-cine va comite un **atentat în contra pudorei**, îndeplinit sau cercat, cu violență, în contra unui individ de sex bărbătesc sau femeesc, se va pedepsi cu maximul închisorei.

Dacă crima s'a comis în contra persoanei unui copil mai mic de 15 ani împliniți, culpabilul se va pedepsi cu maximul reclusiunei.

Codul penal al României din 1912:

Cartea a II-a, Titlul IV, cap. V. Atentate în contra bunelor moravuri

Art. 262. - Ori-cine va comite un **ultraj public în contra pudorei** se va pedepsi cu închisoare dela trei luni până la un an și cu amendă dela 26 până la 100 lei.

Cu aceeaș pedeapsă se va pedepsi ori-cine va comite sau va ajuta să se comită un ultraj contra moralei publice sau religioase, sau contra bunelor moravuri, prin unul din mijloacele enumerate la art. 294 din acest cod.

Art. 263. - Ori-ce **atentat în contra pudorei**, îndeplinit sau cercat, fără violență asupra persoanei unui copil, de sex bărbătesc sau femeesc, de vârstă mai mică de 14 ani, se va pedepsi cu închisoare dela doi până la trei ani.

Art. 264. - Ori-cine va comite un **atentat în contra pudorei**, îndeplinit sau cercat, cu violență, în contra unui individ de sex bărbătesc sau femeesc, se va pedepsi cu maximul închisorei.

Dacă crima s'a comis în contra persoanei unui copil mai mic de 15 ani împliniți, culpabilul se va pedepsi cu maximul reclusiunei.

Codul penal Carol al II-lea din 1936:

Art. 419. - Comite delictul de viol și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani și interdicție corecțională dela 3 la 5 ani:

1. bărbatul care, prin violență sau amenințare, constrânge o persoană **de orice sex**, să aibă cu el raport sexual; [...]

Art. 431. - Actele de **inversiune sexuală** săvârșite între bărbați sau între femei, dacă provoacă scandal public, constituiesc **delictul de inversiune sexuală** și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani.

Dacă actul s'a săvârșit asupra unei persoane mai mici de 19 ani, pedeapsa este închisoarea corecțională dela unu la 3 ani.

Art. 432. - Actele sexuale săvârșite între oameni și animale, dacă provoacă scandal public, constituiesc delictul de bestialitate și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 3 luni la un an.

În perioada de la A. I. Cuza până la Carol al II-lea, legiuitorul constituțional nu a prevăzut în actul normativ suprem dispoziții privitoare la organizarea familiei, lăsând acest lucru la nivelul legilor organice.

Familia a fost definită ca o unire dintre un bărbat și o femeie, neexistând alte opțiuni, iar părinții erau precizați în temeiul sexului lor opus ca tată și mamă.

Deci până la Carol al II-lea, relația între persoane de același sex era considerată un atentat la bunele moravuri, iar din 1936 ea a fost prevăzută distinct în norma penală sub numele de „inversiune sexuală”.

B) Perioada regimului comunist:

Constituția Republicii Populare Române din 1948:

Art. 26. - Căsătoria și familia se bucură de protecția Statului.

Mama, precum și copiii până la vârsta de 18 ani, se bucura de protecție deosebită, stabilită prin lege.

Părinții au aceleași îndatoriri față de copiii născuți în afara căsătoriei, ca și pentru cei născuți în căsătorie.

Sunt valabile numai actele de stare civilă, încheiate de organele Statului.

Constituția Republicii Populare Române din 1952:

Art. 83. - **Femeia** în Republica Populară Română are drepturi egale cu ale **bărbatului** în toate domeniile vieții economice, politice, de stat și culturale.

Femeia are drepturi egale cu ale **bărbatului** la muncă, salariu, odihnă, asigurare socială și învățământ.

Statul ocrotește **căsătoria și familia** și apără interesele **mamei** și copilului. Statul acordă ajutor **mamelor** cu mulți copii și mamelor singure, concedii cu plata salariului **femeilor însărcinate**; organizează maternități, creșe și cămine de copii.

Constituția Republicii Socialiste România din 1965:

Art. 23 - În Republica Socialistă România, **femeia** are drepturi egale cu **bărbatul**.

Statul ocrotește **căsătoria și familia** și apără interesele **mamei** și copilului.

Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului Familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice:

Art. 3 - Oricând s-ar fi căsătorit, **soții**, cât privește relațiile lor personale, sînt supuși, de la data intrării sale în vigoare, dispozițiilor Codului Familiei.

Art. 4 - **Soții** vor fi supuși, de la data intrării în vigoare a Codului Familiei, dispozițiilor acestui Cod în privința relațiilor lor patrimoniale, indiferent de data căsătoriei și oricare ar fi fost regimul lor matrimonial legal sau convențional, de mai înainte.

Bunurile ce **soții** au la data intrării în vigoare a Codului Familiei devin comune sau proprii, potrivit dispozițiilor acestui Cod.

Codul familiei al Republicii Populare Române din 1953:

Art. 1. - În Republica Populară Română statul ocrotește **căsătoria și familia** și apără interesele **mamei** și copilului.

Familia are la bază căsătoria liber consimțită între **soți**.

În relațiile dintre **soți**, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, **bărbatul și femeia** au drepturi egale.

Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor.

Art. 4. - **Bărbatul** se poate căsători numai dacă a împlinit vârsta de optsprezece ani, iar **femeia** numai dacă a împlinit șaisprezece ani.

Art. 19. - Este nulă căsătoria încheiată cu încălcarea dispozițiilor prevăzute în art. 4, 5, 6, 7 lit. a, 9 și 16.

Codul Familiei al Republicii Socialiste România din 1974:

Art. 1. - În Republica Socialistă România statul ocrotește **căsătoria și familia**; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei.

Statul apără interesele **mamei** și copilului și manifestă deosebită grijă pentru creșterea și educarea tinerei generații.

Familia are la bază căsătoria liber consimțită între **soți**.

În relațiile dintre **soți**, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, **bărbatul și femeia** au drepturi egale.

Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor. (Art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 779/1966, publicat în B.Of. nr. 64 din 8 octombrie 1966).

Codul penal din 1948:

Art. 419. - Comite delictul de viol și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani și interdicție corecțională dela 3 la 5 ani:

1. Bărbatul care, prin violență sau amenințare, constrânge o persoană **de orice sex**, să aibă cu el raport sexual;

Art. 420. - Acela care, prin violență sau amenințare, ori profitând de starea arătată la punctul 2 al articolului precedent, săvârșește vreun act de **inversiune sexuală** asupra unei persoane, comite **delictul de violență contra pudorii** și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani și interdicție corecțională dela unu la 3 ani, întru cât nu ar constitui o infracțiune mai gravă.

Aceeași pedeapsă se aplică și aceluia care săvârșește vreun act de **inversiune sexuală** asupra unei persoane mai mici de 21 ani, chiar dacă aceasta ar fi avut loc cu consimțământul victimei.

Art. 431. - **Actele de inversiune sexuală** săvârșite între bărbați sau între femei, dacă provoacă scandal public, constituiesc **delictul de inversiune sexuală** și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani.

Art. 432. - Actele sexuale săvârșite între oameni și animale, dacă provoacă scandal public, constituiesc delictul de inversiune cu animale și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 3 luni la un an.

Decret nr. 272/1948 Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 233 din 07/10/1948 pentru modificarea art. 431, 432 și 433 din Codul Penal:

Articol unic. - Dispozițiunile art. 431, 432, și 433 din Codul Penal se modifică precum urmează:

Art. 431. - **Actele de inversiune sexuală** săvârșite între bărbați sau între femei, constituiesc **delictul de inversiune sexuală** și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 3-10 ani.

Art. 432. - Actele sexuale săvârșite între oameni și animale, constituiesc delictul de inversiune cu animalele și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 6 luni la 5 ani. [...]

Codul Penal din 1968

Art. 200. - Relațiile sexuale între persoane de același sex

Relațiile sexuale între persoane de același sex se pedepsesc cu închisoare de la unu la 5 ani.

Legiuitorul constituțional din perioada comunistă a început să facă referiri constante în timp la egalitatea femeilor cu bărbații și la protecția mamei, reieșind tacit că familia nu se poate constitui decât de către un bărbat și o femeie.

La nivel inferior, reglementările privitoare la familie evidențiate distinct în Codul Familiei au fost neechivoce în sensul întemeierii unei familii formată dintr-un bărbat și o femeie și nu au permis alte tipuri de relații.

În perioada comunistă, începând cu anul 1948, au fost înăsprite pedepsele cu închisoarea pentru relațiile între persoanele de același sex și s-a eliminat circumstanța săvârșirii faptelor în public, extinzându-se practic sfera de aplicare a normei penale la toate relațiile între persoane de același sex.

C) Perioada post-revoluționară:

Constitutiile României din 1991 și 2003

fostul art. 44 și actualul art. 48

(1) **Familia** se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între **soți**, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

(2) **Condițiile de încheiere**, de desfacere și de nulitate a căsătoriei **se stabilesc prin lege**. Căsătoria religioasă poate fi celebrată numai după căsătoria civilă.

Codul Familiei al României din 1993:

Art. 1. - În România statul ocrotește căsătoria și familia; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei.

Statul apără interesele **mamei** și copilului și manifestă deosebită grijă pentru creșterea și educarea tinerei generații.

Familia are la bază căsătoria liber consimțită între **soți**.

În relațiile dintre **soți**, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, **bărbatul și femeia** au drepturi egale.

Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor.

Codul Civil al României din 2009

Art. 258. - (1) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între **soți**, pe egalitatea acestora, precum și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea și educarea copiilor lor.

(2) Familia are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

(3) Statul este obligat să sprijine, prin măsuri economice și sociale, încheierea căsătoriei, precum și dezvoltarea și consolidarea familiei.

(4) În sensul prezentului cod, prin **soți** se înțelege **bărbatul și femeia** uniți prin căsătorie.

Art. 259. - (1) **Căsătoria** este uniunea liber consimțită între un **bărbat** și o **femeie**, încheiată în condițiile legii.

(2) **Bărbatul** și **femeia** au dreptul de a se căsători în scopul de a întemeia o familie.

(3) Celebrarea religioasă a căsătoriei poate fi făcută numai după încheierea căsătoriei civile.

(4) Condițiile de încheiere și cauzele de nulitate ale căsătoriei se stabilesc prin prezentul cod.

(5) Căsătoria încetează prin decesul sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți.

(6) Căsătoria poate fi desfăcută prin divorț, în condițiile legii.

Art. 287. - (1) Viitorii **soți** sunt obligați să se prezinte împreună la sediul primăriei, pentru a-și da consimțământul la căsătorie în mod public, în prezența a 2 martori, în fața ofițerului de stare civilă.

Art. 289. - Căsătoria este încheiată în momentul în care, după ce ia consimțământul fiecăruia dintre viitorii **soți**, ofițerul de stare civilă îi declară căsătoriți.

Dispozițiile constituționale și civile post-revoluționare au fost consecvente celor din perioada comunistă, legiferând doar acea unire dintre bărbat și femeie sub forma căsătoriei, fără a institui forme de relații între persoane de același sex.

Codul penal a păstrat până în anul 2001 dispozițiile de incriminare a relațiilor dintre persoanele de același sex (în art. 200 evocat mai sus) până la abrogarea lor prin O.U.G. nr. 89/2001. Ulterior abrogării, legiuitorul român nu a consfințit în sfera civilă alte tipuri de relații, alternative celor dintre un bărbat și o femeie.

5) Nu există permisivitate în redactarea art. 48 din Constituție

Reclamanții invocă faptul că termenul generic de „soți” din art. 48 alin. (1) din Constituție ar constitui baza unor drepturi pentru căsătoria homosexuală.

În primul rând, alin. (2) al art. 48 lasă în sarcina legiuitorului să instituie condițiile de încheiere a căsătoriei, ceea ce s-a făcut prin dispozițiile imperative din articolele 271-277 Cod Civil. O cenzură constituțională a acestor dispoziții nu poate fi întemeiată întrucât ele reprezintă manifestarea de voință a legiuitorului întemeiată pe principiul suveranității poporului exercitată prin intermediul autorității legislative. Orice convenții sau tratate internaționale care ar reglementa o situație contrarie ordinii de drept din România nu pot încălca principiul suveranității poporului român exercitată prin organele sale liber alese și consfințit prin art. 2 din Constituție, deci aceste instrumente internaționale nu pot produce efecte în România dacă aduc atingere acestui principiu.

În al doilea rând, se observă din numeroasele dispoziții citate la pct. 4) că în mod constant legiuitorul a folosit termenul de „soți” pentru a face referire doar la bărbatul căsătorit cu femeia. Accepțiunea termenului de „soți” dorită de reclamanți nu se justifică, din moment ce el era folosit constant în paralel cu incriminarea relațiilor homosexuale prin normele penale. Nici măcar în perioada post-revoluționară nu se pot invoca drepturi câștigate, căci Constituția din 1991 folosea în fostul art. 44 (devenit după revizuire art. 48) termenul generic de „soți” concomitent cu existența dispozițiilor de incriminare a relațiilor dintre persoane de același sex din Codul Penal aflat atunci în vigoare.

6) Reclamanții caută să deroge prin convenții de la legile care interesează ordinea publică și de la bunele moravuri.

Față de ordinea de drept consfințită în România, reclamanții încearcă să deroge de la ordinea publică privitoare la o instituție fundamentală a societății

românești – familia – printr-o convenție particulară, cu încălcarea art. 11 din Codul Civil.

Dispozițiile citate anterior la pct. 4) evidențiază că problematica relațiilor dintre persoanele de același sex a reprezentat constant o chestiune de încălcare a bunelor moravuri, sancționată chiar penal până în anul 2001. Dezincriminarea acestor fapte sub aspect penal nu a produs în sistemul de drept sau în ordinea morală publică o schimbare, acest tip de relații constituind în continuare o încălcare a bunelor moravuri. Acest lucru este demonstrat și de cele peste 3 milioane de semnături care au însoțit petiția aflată la baza proiectului de lege publicat în M. Of. nr. 883/2015 pentru revizuirea art. 48 alin. (1) din Constituție, în sensul protejării la nivel constituțional a valorii familiei, atât de atacată în prezent, și de reafirmare a ei ca unitate dintre un bărbat și o femeie.

Pentru motivele expuse mai sus, rog distinsa Curte să respingă excepția de neconstituționalitate.

Al dvs. cu stimă,

av. Francisc - Adrian Surugiu

The image shows a handwritten signature in black ink, which appears to be 'Francisc-Adrian Surugiu'. Below the signature is a circular professional stamp. The stamp contains the following text: 'Uniunea Națională a Barourilor din România' (National Union of Romanian Bar Associations) around the top edge, 'FRANCISC-ADRIAN SURUGIU' in the center, and 'Cabinet de avocat' (Lawyer's Office) at the bottom. The outer ring of the stamp also contains the text 'BAROUL BUCUREȘTI' (Bucharest Bar Association).